

میزان انگیزه دانشجویان پزشکی نسبت به رشته خود در مقاطع مختلف تحصیلی

نویسندها: دکتر داریوش شکبیایی^۱، شیرین ایران فر^۲، نصرت‌الله منتظری^۳، منصور رضایی^۴، ناهید یاری^۵

چکیده:

نظریه اهمیت انگیزه به عنوان عاملی مهم برای گیری، کسب مهارت و نهایتاً موفقیت دانشجویان و رابطه متقابل انگیزه و یادگیری، این تحقیق به منظور تعیین میزان انگیزه انتخاب‌رشته پزشکی توسط دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه صورت گرفت.

مطالعه به روش توصیفی بر روی دانشجویان رشته پزشکی انجام شد. ابتدا به طرح پرسشنامه براساس مقیاس پنج برجه ای لیکرت اقدام گردید و از روش‌های اعتبار محتوی (Content validity) و پایایی جزء به کل (Item-Totall) و ضریب همبستگی برای تعیین روابی و پایایی استفاده شد. بر این‌داد پرسشنامه مشخصات نموگرافیک دانشجویان شامل سن، جنس، وضعیت تأهل، محل سکونت، شغل، نوع و معدل پیپام، سهمیه ورودی به دانشگاه، مقطع تحصیلی و وضعیت اقتصادی و اجتماعی گنجانده شد و انگیزه به دو صورت درونی و بیرونی تقسیم‌بندی شد. برای تعیین انگیزه درونی متغیرهای مورد سنجش عبارت بودند از: علاقه شخصی، امکان خدمت نوع دوستانه، تکامل شخصیت در این رشته، علاقه به فعالیتهای درمانی و انگیزه بیرونی شامل صلاح اندیشی والدین، اعتبار و منزلت اجتماعی، بهره‌مندی از امکانات، روش‌بودن و وضعیت استخدامی و اشتغال حداقل یکی از والدین در حرفه پزشکی، جهت ارائه نتایج از آمار توصیفی و همچنین تعیین همبستگی بین مشخصات نموگرافیک با عوامل تعیین‌کننده میزان انگیزه از آزمون کای بو، و ضریب همبستگی چوپروف اسپیر من استفاده شد.

از بین ۶۰۰ دانشجو مشغول به تحصیل ۵۷۰ نفر پرسشنامه را تکمیل که ۵۷/۵ بر صد زن، ۶۲/۴ بر صد بومی و ۸۴/۴ بر صد غیر شاغل بودند. همچنین ۲۸/۴ بر صد در مقطع علوم پایه، ۱۸/۴ بر صد در مقطع فیزیوپاتولوژی، ۲۶/۵ بر صد در مقطع استاذی، ۷/۷ بر صد در مقطع اینترنتی مشغول به تحصیل بودند. بر میان گزینه‌های مختلف پرسشنامه بیشترین امتیاز مربوط به علاقه شخصی دانشجویان به علم پزشکی و کمترین امتیاز به روش‌بودن و وضعیت استخدامی این شغل در آینده اختصاص داشت (۰/۹۶ بر ۴۲+۰/۰۹). مقابل ۰/۲۲ (۲/۵۵+) میانگین امتیاز کل عوامل مرتبط با انگیزه دانشجویان ۳۵/۶۹ (+۶/۱۲)، بود که اندکی بالاتر از متوسط قرار داشت با افزایش مقطع تحصیلی دانشجویان میزان انگیزه آنان کاهش داشت (۰/۰۱ <P<۰/۰۰۱).

زنان دارای میزان انگیزه بیشتری نسبت به مردان بودند که بیشتر عوامل مرتبط با انگیزه‌های درونی را شامل می‌شد (۰/۰۱ <P<۰/۰۰۱).

بطور کلی میزان انگیزه دانشجویان با توجه به رشته آنان مطلوب نبوده ولی عوامل مرتبط با انگیزه درونی افراد به نسبت عوامل مرتبط با انگیزه بیرونی آنان وضعیت بهتری را نشان داد. توصیه‌های گردید با توجه به تاثیر انگیزه بر یادگیری بررسی بر خصوص راههای پیشگیری از کاهش انگیزه دانشجویان به عمل آید.

کلید واژه: انگیزه درونی، انگیزه بیرونی، دانشجویان پزشکی

مقدمه:

انگیزه به مجموعه ای از نیروها که باعث می‌گردد فرد به روش‌های خاصی عمل کند گفته می‌شود^(۱). انگیزش از یک سو اشاره به تلاش افراد برای ارضاع خواسته‌ها و یا اهداف آنها دارد از سویی دیگر انگیزش

۱- عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه
۲- عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی و دانشجوی دکترای آمار زیستی دانشگاه تربیت مدرس
۳- کارشناس مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی

دکتر داریوش شکیبایی و همکاران

صلاح اندیشی والدین و نزدیکان، اعتبار و منزلت اجتماعی، بهره مندی امکانات، تسهیلات و خدمات رفاهی بیشتر، روشن بودن وضعیت استخدامی، در آینده، و استغلال حداقل یکی از والدین در حرفة پزشکی استفاده گردید. هر کدام از موارد فوق دارای مقیاس لیکرت (خیلی زیاد، زیاد، متوسط، کم و خیلی کم) بود و اعداد ۱ تا ۵ به هر کدام از مقیاس‌ها اختصاص داده شد. برای تعیین روابع پرسشنامه از روابع محتوی (Content validity) ویرای پایابی از تعیین ضریب همبستگی نمره تک سوالات با نمره کل (Item-Total) استفاده شد. جامعه مورد مطالعه را کلیه دانشجویان پزشکی شاغل به تحصیل در دانشگاه طب سالهای ۱۳۷۷-۷۸ تشکیل می‌داد. پس از توزیع پرسشنامه در بین دانشجویان و جمع آوری اطلاعات مربوطه بر اساس پاسخهای داده شده، هر یک از موارد مذکور امتیاز بندی شده و امتیاز کل نیز مشخص گردید بدین ترتیب میزان انگیزه دانشجویان محاسبه شد و علاوه بر آن پاسخهای ارائه شده بر حسب جنس، مقطع تحصیلی، سهمیه ورود به دانشگاه و سایر متغیرهای فردی بانوع انگیزه تعیین همبستگی شده و مورد آنالیز آماری قرار گرفت بدین منظور از آزمونهای کای دو ضریب همبستگی چرپروف و واسپیر من استفاده شد.

بحث:

نتایج حاصله نشان داد که میانگین امتیازات نشانگر میزان انگیزه دانشجویان اندکی بیشتر از متوسط بود که این میانگین برای رشته‌های چون پزشکی و خدمات سنتگینی که در آینده حرfe ای باشیست ارائه دهنده، مطلوب به نظر نمی‌رسد. تحقیقات نشان داده است که انتقال (Transfer) و انگیزه یک رابطه دو طرفه در ایجاد محیط مناسب یادگیری دارند.^(۴) در مطالعه حاضر سهم عمله ای از امتیازات به عوامل مرتبط با انگیزه درونی از جمله علاقه شخصی به علم پزشکی، خدمات نوع دوستانه و علاقه شخصی به انجام فعالیتهای درمانی اختصاص داشت و بر عکس عوامل مرتبط با انگیزه بیرونی از جمله بهره مندی از امکانات تسهیلات و خدمات رفاهی بیشتر و روشن بودن وضعیت استخدامی این شغل در آینده امتیاز کمتری را به خود اختصاص داد. امتیازات بالای مرتبط با انگیزه درونی در دانشجویان، باین معنا است که عمدۀ عاملی که منجر به فعالیت آنها می‌شود علاقه به کسب موفقیت است. در حالیکه انگیزه

افراد وابسته به شدت انگیزه‌ند ها به عنوان نیازها و خواسته‌ها در درون افراد تعریف شده اند که گرایش به هدف دارند و ممکن است خود آگاهی از ناخودآگاه باشند. به عبارت دیگر انگیزه‌ندها چراچی رفتار بوده و رفتارهای نیز هدف گرا هستند، علاوه بر آن هدفهای خارج از افراد قرار دارند.^(۳) انگیزش درونی ریشه در مجموعه کوچکی از نیازهای روان‌شناسی مثل موفقیت و خودشکوفایی دارد که در غیاب منابع انگیزش بیرونی مسئول شروع، دوام و پرداختن دوباره به رفتار است. در شرایطی که پادشاهی بیرونی و تبیه برای کنش به حداقل می‌رسند افراد فعالیت هایی را که از یک علاقه یا انگیزش درونی ناشی می‌شود، دنبال می‌کنند. تحقیقات نشان داده است که انگیزه موفقیت با عملکرد خوب در شرایط کاری مرتبط است و به نظر می‌رسد که رابطه‌ای بین نیاز شدید به موفقیت و عملکرد موثر در کار (تحصیل و شغل) وجود دارد.^(۳) مهمترین عامل موفقیت بعد از توانایی، انگیزه و کیفیت آموزش است و دانشجویان با انگیزه بالاطی دوره‌های آموزشی، فعالیت و تکالیف بیشتری را انجام داده و در نتیجه سطح موفقیت آنها بیش بالا بوده است، در خیلی از موارد وجود انگیزه یا فقدان آن بطور آشکاری منجر به موفقیت و یا شکست می‌گردد.^(۲) با توجه به اهمیت انگیزه در موفقیت و پیشرفت تحصیلی و همچنین حیاتی بودن فعالیت فارغ‌التحصیلان رشته پزشکی، این تحقیق به منظور تعیین میزان انگیزه دانشجویان در انتخاب رشته پزشکی دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه با هدف کاربردی برقراری هماهنگی مناسب بین برنامه‌ریزی و انتظارات در سیستم آموزشی انجام شده است.

موارد و روشها:

این مطالعه از نوع توصیفی است. برای تعیین میزان انگیزه اقدام به تهیه یک پرسشنامه براساس مقیاس الیکرت شد، در ابتدای پرسشنامه مشخصات دانشجویان شامل: سن، جنس، وضعیت تأهل، محل سکونت، شغل، نوع و معدل دیبلم، سهمیه ورودی به دانشگاه مقطع تحصیلی، شغل و سواد پدر و مادر و درآمد تقریبی خانوار (وضعیت اقتصادی، اجتماعی) گنجانده شده بود. برای تعیین نوع انگیزه از متغیرهای علاقه شخصی، امکان خدمت نوع دوستانه، تکامل شخصیت در این رشته، علاقه شخصی به فعالیتهای درمانی توجه به نیاز جامعه، استقلال نسبی در مقایسه با سایر مشاغل،

بنگلادش، پاکستان، مصر، مکریک و اینالی در ایران تکرار نشود (۸). علاوه بر آن در بررسی دیگری تصریح شده است که نگاهی مجدد به برآوردهای پژوهشکان مورد نیاز جامعه مهمترین مسئله از نظر اقتصاد آموزش است (۹). در رابطه با مقایسه صورت گرفته بین عوامل مختلف از جمله نکات جالب توجه، میزان امتیازات بالاتر در خصوص عوامل مرتبط با انگیزه درونی در زنان به نسبت مردان و میزان امتیازات بیشتر عوامل مرتبط با انگیزه بیرونی در مردان نسبت به زنان و بطور کلی میزان امتیاز بیشتر مرتبط با انگیزه در زنان نسبت به مردان می‌باشد چنین به نظر می‌رسد که این نکات ناشی از شرایط اجتماعی، فرهنگی و نقش زنان و مردان در جامعه باشد، نقش اقتصادی مردان و مسئولیت آنها به نسبت زنان در جامعه بارزتر بوده و همین امر ممکن است منجر به تفاوت فوق الذکر شده باشد. یافته دیگر اینکه با افزایش سنت تحقیقات (۱۰) Maehr بر این امر دلالت دارد که انگیزه بطور معنی داری طی مقطع میانی تحصیلات کاهش

بیرونی عامل حرکتی فرد، پاداش و شرایط بیرونی است (۵). همچنین در سایر مطالعات مشخص شده که دانشجویانیکه انگیزه درونی بیشتری دارند با تلاش و پشتکار بیشتری به امر یادگیری و انجام تکالیف مشکل می‌پردازند و در مقابل دانشجویان با انگیزه بیرونی حداقل تلاش را برابر انجام تکالیف بکار می‌برند (۵). از سوی دیگر پاداش یک امر مهم در افرادیکه انگیزه درونی کمتری دارند به شمار می‌رود و بایستی در این امر دقیق و توجه لازم به عمل آید (۶). نتیجه مطالعه حاضریکه نقطه قوت در آموزش دانشجویان پزشکی محسوب می‌شود که می‌توان در برنامه ریزی مناسب از آن استفاده و درجهت هماهنگی دونوع انگیزه (دروزی و بیرونی) اقدام نمود. دریک مطالعه انجام شده که بر روی فارغ‌التحصیلان سال تحصیلی ۱۳۷۰-۱۳۶۹ دانشگا علوم پزشکی شهید بهشتی صورت گرفته ۸۰ درصد افراد از میزان درآمد خود رضایت نداشته و ۲۰ درصد بقیه در حد متوسط اظهار رضایت نموده اند. همچنین ۷۷ درصد آنها چگونگی تسهیلات محل خدمت خود را نامناسب و ۱۷ درصد در حد متوسط ارزیابی کردن (۷).

جدول ۱: توزیع پاسخ دانشجویان به سوالات پرسشنامه انگیزه دانشگاد علوم پزشکی کرمانشاه

ردیف	عوامل	خیلی زیاد	متوسط	کم	خیلی کم	میانگین امتیاز
۱	علاقة شخصی به علم پزشکی	٪۴۱/۵	٪۳۶/۹	٪۲۶	٪۲/۸	٪۱۲±۰/۹۶
۲	اسکان خدمت نوع دولتی بیشتر	٪۳۸/۴	٪۳۴/۲	٪۲۰	٪۲/۵	٪۱۰±۱/۰۰
۳	امکان بیشتر تکامل شخصیت	٪۲۱/۷	٪۲۳/۴	٪۲۹/۶	٪۸/۳	٪۵۴±۱/۱۳
۴	علاقة شخصی به احتمال فعالیت‌های درمانی	٪۳۵/۳	٪۳۹/۷	٪۱۸/۷	٪۳/۴	٪۱۰±۰/۹۷
۵	توجه به نیاز جامعه	٪۱۸/۲	٪۳۰	٪۲۰/۴	٪۱۳/۹	٪۳/۳۰±۱/۱۵
۶	استقلال نسبی در انتخاب محل کار در مقایسه با سایر مشاغل	٪۱۸	٪۳۶/۷	٪۲۹/۴	٪۱۲/۳	٪۳/۲۳±۱/۲۷
۷	صلاح اندیشه والدین و نزدیکان	٪۲۳/۲	٪۲۱/۵	٪۲/۴	٪۵/۱	٪۳/۹۱±۱/۰۹
۸	اعتبار و منزلت اجتماعی شغل پزشکی	٪۲۰/۱	٪۲۳/۲	٪۲۶/۹	٪۳/۸	٪۳/۸±۱/۰۵
۹	بهره مندی از اسکانات، تسهیلات و خدمات رفاهی بیشتر	٪۱۰/۱	٪۲۴/۷	٪۳۸/۹	٪۱۷/۶	٪۳/۰۷±۱/۱
۱۰	روشن بودن وضعیت استخدامی این شغل در آینده	٪۲۷/۶	٪۱۴/۷	٪۲۵/۱	٪۲۴/۹	٪۳/۶۵±۱/۲۳

دکتر داریوش شکیبایی و همکاران

جدول

۴: توزیع دانشجویان از نظر میزان توجه به عامل بهره مندی از امکانات و تسهیلات در انتخاب

رشته پزشکی بر حسب جنس دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی

عامل بهره مندی از امکانات و تسهیلات					
خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم	خیلی کم	
تعداد	تعداد	تعداد	تعداد	تعداد	جنس
(درصد)	(درصد)	(درصد)	(درصد)	(درصد)	
۳۹	۶۶	۱۲۲	۴۲	۳۲	مرد
(۱۳)	(۲۱/۹)	(۴۰/۵)	(۱۴)	(۱۰/۶)	
۱۴	۵۷	۸۲	۵۰	۱۹	زن
(۶/۳)	(۲۵/۷)	(۳۶/۹)	(۲۲/۵)	(۸/۶)	

محرومیت از مناطق محروم می‌تواند نقش بسزایی داشته باشد. در همین راستادریک بررسی چنین توصیه شده است که جهت تامین پوشش بهداشتی درمانی روستایی از افرادی استفاده گردد که متعهد به اقامت در این مناطق باشند و تأکید شده است که چنین افرادی خواسته‌ای کاملاً متمایز از خواسته‌های فارغ‌التحصیلان رشته پزشکی داشته و راه ترقی و پیشرفت آینده آنها در مسیر دیگر پیش یینی و تعیین می‌گردد.^(۱).

مطالعه حاضر نشان داد که میزان نگیزه دانشجویان بطور کلی در

پیامدی کند و این کاهش در ارتباط با نگرش منفی و رفتاری است که منجر به موفقیت (achievement) موردنظر نمی‌شود.^(۲). یافته‌بندی است آمده از تحقیق حاضر را می‌توان ناشی از نگرش منفی نسبت به رشته پزشکی دانست که از عوامل موثر در کاهش انجیزه دانشجویان بوده و با گذشت زمان نیز آشکارتر می‌گردد. در این مطالعه مشخص شد که عامل توجه به نیاز جامعه نقش موثرتری در انتخاب رشته افراد متعلق به طبقات اجتماعی اقتصادی پائین در مقایسه با سایر طبقات اجتماعی داشته است. توجه به این نکته در سیاست گذاری رفع

جدول ۲: توزیع دانشجویان از نظر میزان انجیزه دانشجویان بر حسب جنس

دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

میزان انجیزه					
خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم	خیلی کم	
تعداد	تعداد	تعداد	تعداد	تعداد	جنس
(درصد)	(درصد)	(درصد)	(درصد)	(درصد)	
۱۹	۶۲	۷۸	۵۰	۳۰	مرد
(۷/۵)	(۲۵/۹)	(۳۲/۶)	(۲۰/۹)	(۱۲/۶)	
۳۳	۴۳	۵۴	۳۱	۱۳	زن
(۱۹)	(۲۴/۷)	(۳۱)	(۱۷/۸)	(۷/۵)	

میزان انگیزه دانشجویان پزشکی ...

افزایش عوامل موثر بر انگیزه بیرونی در دانشجویان امکان خداشته و صدمه به انگیزه درونی و نهایتاً نامناسب ترشدن وضعیت موجود در مجموع با توجه به تاثیر و اهمیت انگیزه در یادگیری بررسی های تکمیلی در خصوص راههای پیشگیری از کاهش انگیزه در دانشجویان پیشنهادمی گردد.

تشکر و قدردانی:
از کلیه افرادیکه در انجام این تحقیق مارایاری دادند، از جمله ریاست محترم مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی،

جناب آقای دکتر منصوری، اعضای محترم شورای پژوهشی، کمیته پژوهشی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی، سرکار خانمها: اردلان کارگر و اکبری و همچنین سایر عزیزانی که با همکاری خود

وضعیت مطلوبی قرار نداشته است ولی از نظر عوامل مرتبط با انگیزه درونی افراد به نسبت انگیزه بیرونی در شرایط بهتری قرار دارند.

جدول ۴: توزیع دانشجویان از نظر میزان انگیزه بطور کلی بر حسب مقطع تحصیلی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

مقطع تحصیلی	میزان انگیزه	خیلی کم	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	تعداد	(درصد)	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	تعداد	(درصد)	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	تعداد	(درصد)	
علوم پایه		۴	۱۷	۳۱	۳۶	۲۰	(۱۸/۵)	(۳۳/۳)	۳۰	۱۵	۲۳	۸	(۹/۸)	۳۸	۱۹	۱۴	۳۰	۲۷	(۹/۵)
فیزیوپاتولوژی		۶	۱۳	۲۶	۱۵	۱۵	(۱۸/۳)	(۳۶/۶)	۱۳	۱۳	۱۹	۱۴	(۱۲/۷)	۲۰	۲۷	۱۰	۲۰	(۱۶/۲)	
استنазری		۱۲	۲۱	۳۰	۲۷	۱۰	(۹/۵)	(۳۵/۷)	۱۲	۱۲	۲۷	۱۰	(۹/۸)	۲۶	۱۹	۱۴	۳۰	۲۷	(۹/۷)
انترنی		۱۶	۱۱	۱۳	۱۳	۱۳	(۷/۳)	(۱۱/۸)	۱۶	۶	۲۳	۸	(۳/۷)	۱۷	۱۷	۴	۱۷	۳۱	(۱۵/۷)

علاوه بر اهمیت این امر در یادگیری قابل تاکید است که رابطه انگیزه درونی و بیرونی می تواند دو طرفه بوده و بربیکلیگر تأثیر متقابل داشته باشد بدین ترتیب در صورت عدم برنامه ریزی صحیح در جهت

جدول ۵: توزیع (دانشجویان از نظر) میزان توجه به نیاز جامعه بر حسب سطوح مختلف طبقات اجتماعی -

اقتصادی دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

سطح مختلف طبقات اقتصادی اجتماعی	توجه به نیاز جامعه	خیلی کم	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	تعداد	(درصد)	سطح مختلف طبقات اقتصادی اجتماعی	توجه به نیاز جامعه	خیلی کم	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	تعداد	(درصد)		
پائین		۸	۱۹	۲۴	۴۶	۲۰	(۱۵/۲)	(۳۶/۲)	۱۰	۱۰	۳۵	۱۱	(۱۰/۷)	۱۲	۱۲	۱۰	۱۰	۳۰	(۳۴)
متوسط		۸	۱۱	۱۳	۴۰	۲۷	(۲۴/۸)	(۱۹/۳)	۸	۸	۲۱	۲۷	(۲۴/۸)	۱۳	۱۳	۸	۸	۴۰	(۳۶/۷)
بالا		۷/۳	۱۱/۹	۱۱/۹	۱۹/۳	(۲۴/۸)													

دکتر داریوش شکیبایی و همکاران

مناطق و غیر مناطق متفاوت بود (۴۲/۸ درصد در مقابل ۳۵/۱ درصد) که از نظر آماری همبستگی معنی دار داشت ($p < 0.001$). نقش عامل مادی در انتخاب رشته در مردان به نسبت زنان بیشتر بود (۱۳ درصد در مقابل ۶/۳ درصد). ولی اثر علاقه شخصی به انجام فعالیتهای درمانی در زنان نسبت به مردان بیشتر بود (درصد در مقابل ۳/۷ درصد) که همبستگی معنی دار آماری داشتند ($p < 0.01$). جدول شماره ۲ تاثیر عامل بهره‌مندی از امکانات تسهیلات و خدمات رفاهی بیشتر در انتخاب رشته را در زنان و مردان نشان می‌دهد. جدول شماره ۳ میزان انگیزه دانشجویان در انتخاب رشته پزشکی را بر حسب جنس (زن مرد) نشان می‌دهد. دانشجویان زن بطور کلی دارای انگیزه بیشتری نسبت به دانشجویان مرد بودند.

درصد بیشتری از افراد بومی متغیر «امکان بیشتر تکامل شخصیت را در انتخاب رشته» دخیل داشتند (۲۳/۴ درصد در مقابل ۱۲/۹ درصد) که همبستگی معنی دار آماری داشت ($p < 0.01$) یا افزایش سوابع تحصیلی و تعییر مقطع دانشجویان میزان انگیزه به طور کلی در آنان کاهش داشت. جدول شماره ۴ میزان انگیزه دانشجویان را بر حسب مقطع تحصیلی نشان می‌دهد که همبستگی معنی دار آماری داشت ($p < 0.01$). جدول شماره ۵ عامل توجه به نیاز جامعه در انتخاب رشته در افراد باطبقات اجتماعی اقتصادی مختلف را نشان می‌دهد. طبقات اجتماعی اقتصادی پائین به عامل نیاز جامعه توجه بیشتری نسبت به طبقات بالا بیان کرده‌اند ($p < 0.001$).

از جمله، دانشجویانی که پرسشنامه را تکمیل کردند و بررسی را ممکن ساختند، تشکر و قدردانی می‌شود.

یافته‌ها:

از بین ۶۰۰ دانشجوی شاغل به تحصیل ۵۴۰ نفر پرسشنامه را تکمیل و اطلاعات مربوط به آن مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. ۵۷/۵ درصد دانشجویان مرد، ۴۲/۵ درصد زن، ۶۲/۴ درصد بومی ۸۴/۴، ۷/۹ درصد غیر شاغل، ۷/۷ درصد بورسیه، ۱۸/۴ درصد در مقطع فیزیوپاتولوژی، ۲۶/۵ درصد استاذ، ۲۶/۷ درصد در مقطع انترنی مشغول به تحصیل بوده که از این تعداد ۱۸/۸ درصد سابقه مشروط شدن داشتند. میانه سن دانشجویان ۲۴ سال بود. ۷۴/۱ درصد دانشجویان مادران خانه دار داشته و ۳۷/۸ درصد در خوابگاه ساکن بودند.

جدول شماره یک بیانگر درصد پاسخ دانشجویان به عوامل انگیزشی است. در این جدول که امتیاز هر بند از حداقل یک تا حداقل ۵ متغیر می‌باشد بیشترین امتیاز مربوط به گزینه علاقه شخصی دانشجویان به علم پزشکی و کمترین امتیاز به روشی بودن وضعیت استخدامی این شغل در آینده اختصاص داشت. به طور کلی میانگین امتیاز عوامل مرتبط با انگیزه در دانشجویان (۳۵/۶۹ ۶/۱۳) بود که با توجه به حداقل (۵۰) و حداقل امتیاز (۱۰) تقریباً در حد متوسط قرار داشت، علاقه شخصی به علم پزشکی در انتخاب رشته، در سهمیه

References:

- 1- Griffon Ricky W. Management, 5th ed., Delhi; Haughton Mifflin company, 1997, p332
- 2- Lefraneois Guy, R., sychology for Teaching, 10Th ed. wadsworth, 2000, p406.
- 3- هرسی پاول، بلارنچارد - کنت ایچ، مدیریت رفتار سازمانی، ترجمه قاسم کبری، تهران، جهاد دانشگاهی، ۱۳۶۹.
- 4- Prawat, R.S. promoting access to knowledge, strategy and disposition in student; A research synthesis . Review of Educational Research, 1989,59: 1-41.
- 5- Lepper, Mark R. Motivational considerations in the of instruction . A school wide Appoach Educational psychologist . 29.3 & 4 (1991) : 399- 427.
- 6- Lumsden lindas. Student motivation to learn Eric clearonghouse on educational management Eugene . 194 [internet]

7- سیاری. علی اکبر، ولایی- ناصر، بررسی میزان تحقق اهداف برنامه آموزشی رشته پزشکی از دیدگاه فارغ التحصیلان سال تحصیلی ۷۰- ۱۳۶۹. از دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی پژوهش در پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید بهشتی ، سال ۱۳۷۵، شماره ۴، ص ۲۹-۴۶.

8- وکیل - هیدا، عزیزی - فریدون، بررسی وضعیت آموزش نیروی انسانی کشور در دوره انتخیب، مجله دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، فروردین وارد بیهشت ۱۳۷۲، تکنگاشت ۱.

9- وکیل - حسن، جلوه هایی از آموزش پزشکی در ایران ، مجله دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، سال نهم، شماره چهارم، ص ۲۴۵-۲۵۲